

27. 2. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Očista od přílepků nese nejistotu

Čeští zákonodárci se dočkali pořádného pohlavku. Ústavní soud rozhodl, že je nepřípustné přijímání zákonů formou tzv. přílepků, tedy poslaneckého připojení změny některé právní normy k naprosto nesouvisejícímu právě přijímanému zákonu.

Skóre: 0.84

Název zdroje: Hospodářské noviny

Datum vydání: 27.02.2007

Nadpis: Očista od přílepků nese nejistotu

Strana: 8

Rubrika: názory

Autor: Daniel Weinhold

Oblast: Celostátní deníky

Zpracováno: 27.02.2007 04:43

Identifikace: DCHN20070227010043 cz

Klíčová slova: zákona (7x), úpravou (5x), zákonů (5x), právo (3x), soudci (2x), právních (2x), Soud (2x), práva (2x), legislativního (2x), norem (2x), zákon, zákonu, ústavně, legislativním, právní normy, Ústavního soudu, Ústavním soudem, Ústavní soud, zákonného, ústavní, pravomocná, trestního

Čeští zákonodárci se dočkali pořádného pohlavku. Ústavní soud rozhodl, že je nepřípustné přijímání zákonů formou tzv. přílepků, tedy poslaneckého připojení změny některé právní normy k naprosto nesouvisejícímu právě přijímanému zákonu.

Rozhodnutí vyvolalo pochvalné reakce (Soud zakázal "jezdce", HN 16. února). Kritizovaný postup nejednou umožnil protlačit zákon, který by jinak možná neprošel. Bude-li této praxi napříště zamezeno - a tento úmysl z nálezu Ústavního soudu vyplývá - přispěje to k transparentnosti legislativního procesu i ke zprůhlednění práva.

Jak ale bude soud napříště nahlížet na ty normy, které již nabyly účinnosti a hlavně vstoupily do reálné praxe? V tomto směru totiž nález jednoznačné vodítko neposkytuje, a nejspíše ani nemůže.

Zruší zákon - ale kdy?

Soud naznačil, že tam, kde podle "přílepkem" přijatého zákonného ustanovení již byla nabyta nějaká práva či majetek, nemuselo by k jeho zrušení dojít. Předpovídat, který zákon či ustanovení nechají soudci v platnosti, a který zruší, je však nyní velice obtížné.

Navíc bude důležité nejen to, zda se zákon zruší, ale i v jaké fázi například obchodní transakce k tomu dojde. Zrušení zákona totiž neznamená, že se anuluje vše, co bylo na jeho základě vykonáno. Zákon přestane platit až od zrušení Ústavním soudem. S výjimkou trestního řízení se na předchozí mezidobí v zásadě pohlíží tak, jako kdyby platil, a na jeho základě nabytá práva či povinnosti tak

svým nositelům stejně zůstávají.

Na druhé straně však platí: byla-li podle zrušeného zákona vydána pravomocná rozhodnutí, práva a povinnosti z nich nelze vykonat.

Posuzování bude nepochybně komplikovat stará pravda "co jednomu prospívá, druhému škodí". Jaké ústavní principy budou hrát prim tam, kde u takto přijatého zákona jedni účastníci právních vztahů (ti, kterým zákon škodí) budou zdůrazňovat jeho ústavně vadné přijetí, zatímco jiní (jimž prospívá) budou apelovat na ochranu důvěry ve vyhlášené platné právo a předpoklad rozumného zákonodárce? Nejistotou budou trpět především ti, jichž se nějaká z těchto norem aktuálně dotýká.

Lze namítnout, že absolutní jistotu nezrušitelnosti nelze mít u žádné právní normy. Ano, i zákonodárný sbor může zákon zrušit - na rozdíl od zrušení Ústavním soudem tak ale činí většinou jeho nahrazením novou úpravou, po déletrvajícím legislativním procesu, který lze alespoň v určité míře sledovat a předpokládat jeho načasování. Cenou za existenci pojistky proti neústavnosti prostřednictvím Ústavního soudu je paradoxně i jisté omezení předvídatelnosti práva - přesně to, proti čemu Ústavní soud svým nálezem nyní brojí.

Zkuste to. Ale opatrně

Právě tato předvídatelnost je ovšem zejména pro podnikatelskou sféru velice důležitá. Při plánování obchodních kroků je potřeba vědět nejen, co platí dnes, ale i co bude platit v nejbližší době. Jen stěží může společnost například rozjet proces fúze s vidinou, že v půlce procesu bude možná část zákona bez náhrady zrušena.

Jak velká bude tato nejistota u "přílepkových" norem přijatých v minulosti, ukáže nejbližší budoucnost. Mezitím nezbude než pro jistotu zkoumat nejen aktuální text zákona, ale raději se i podívat, jakým způsobem ta která část byla přijata a zda nešlo o "přilepení" k nesouvisejícímu zákonu.

Autor je partnerem kanceláře Weinhold Legal

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)